

A tárgyalt lelet fiatalos volta, mint látjuk, nagyon megnehezíti ennek szigorú fajmeghatározását, de másrészt igen értékes adatokkal szolgál a diluviális fajtáknak egymáshoz való viszonyának tisztázásához, amelyeknek teljes értékét csak a meglevő leletekkel való részletes összehasonlítás, amelynek eddig még figyelmen kívül hagyott részletekre is ki kell majd terjednie, és esetleges újabb leletek fogják csak megadhatni.

Értekezésem végére érve még köszönetet mondok KADIĆ OTTOKÁR-né úrnőnek, aki a koponya összeállításánál és preparálásánál segédkezett.

BIZOTTSÁGI ÜGYEK ISMERTETÉSE.

A Magyarhoni Földtani Társulat Barlangkutató Bizottságának évi jelentése 1910-ről.

A Magyarhoni Földtani Társulatnak 1910. évi januárius hó 5-én tartott választmányi ülésén LÓCZY LAJOS dr. egyet. tanár úr, a Földtani Intézet igazgatója azt az indítványt tette, hogy a hazai barlangok rendszeres kutatása érdekében a Társulat kebelében egy bizottság alakuljon. A Választmány ezt az indítványt elfogadva felkérte SCHAFARZIK FERENC dr. alelnök és LÖRENTHEY IMRE dr. főtitkár urakat, hogy az érdeklődőkkel összeköttetésbe lépjenek. Az érdeklődő tagok SCHAFARZIK FERENC dr. alelnök elnöklése alatt 1910. évi januárius hó 28-án tartott értekezletükön tényleg bizottsággá alakultak. A megalakult «Magyarhoni Földtani Társulat Barlangkutató Bizottságának» elnöke SIEGMETH KÁROLY máv. igazgatóhelyettes, alelnök JORDÁN KÁROLY dr. a Fölldr. Szám. Int. igazgatója, előadó pedig KADIĆ OTTOKÁR dr. állami geológus lett.

Az újonnan szervezett bizottság 1910. évi munkaterve a következő pontozatokban állapított meg. 1. Bibliografiai barlangkatalogus és barlangok térképének összeállítása és kiadása. 2. Tájékoztató előadások tartása és ismertető cikkek közrebocsátása. 3. Valamelyik budavidéki kisebb barlangnak mintaszerű átkutatása. 4. Az aggteleki Baradlabarlang rendszeres kutatásának megkezdése. Az itt felsorolt teendőkhöz szükséges költségek megszerzése iránt a Magyarhoni Földtani Társulat gondoskodott. Hogy a Bizottság a magára vállalt feladatokból mennyit volt képes megvalósítani, arról a következő jelentésemben lesz szerencsénk beszámolni.

A Bizottság tevékenységének hű képét a «Közleményekben» rendszeresen megjelenő jegyzőkönyvi kivonatok adják, úgy hogy jelentésünk csupán a főbb mozzanatok összegezésére szorítkozhat.

1. A magyar korona országai területén előforduló barlangok ismertetése és a barlangok térképének összeállítása. A Bizottság megalakulva egyik főfeladatául a magyar korona országai területén előforduló barlangok összeállítását, a róluk szóló irodalom összeírását, valamint egy barlangtérkép megszerkesztését tűzte ki s erre a munkára SIEGMETH KÁROLY elnök és HORUSITZKY HENRIK tagtársat kérte fel.

HORUSITZKY HENRIK tagtárs indítványára a Bizottság ezt az eredeti tervet kibővítette és elhatározta, hogy a barlangok egyszerű felsorolása helyett azok rövid ismertetését fogja közölni, még pedig személyi tapasztalatok alapján vagy legalább

irodalmi adatok szerint. El lett határozva, hogy a barlangok kijelölése az 1 : 750,000 méretű térképen történjék, mely térképről azután sokszorosításra egy kisebb méretű (1 : 1.000,000 vagy 1 : 900,000) másolat készíttendő. Ott azután, ahol a barlangok nagyon sűrűn fordulnak elő, arról a vidékről a szövegben egy nagyobb méretű térképvázlat mellékelendő. Egyik-másik barlangleíráshoz még alaprajz és fénykép is csatolandó. E határozat értelmében a megbízottak munkához látva mindenekelőtt a hazai barlangok összeírását és az irodalom összeállítását végezték el. A barlangok vidékek szerint vannak csoportosítva, az irodalom pedig kronológiai sorrendben van összeállítva. Ez mind cédulakatalogus alakjában történt. Minden egyes barlang egy egy cédulát kapott, melyre a barlang neve és irodalma lett kiírva. Eyszerűség végett az irodalom szövege helyett csak a cikkek számai vannak feltüntetve.

A barlangok ismertetésénél főleg a következő adatok vétettek figyelembe: 1. a barlang neve és szinonimái; 2. fel lett tüntetve, hogy a barlang melyik 1 : 75,000 lapon és milyen név alatt található; 3. pontosan le lett írva a barlang fekvése; a község (megye), hegyoldal, völgyrésztlet és a többi topografiai adat feltüntetésével; 4. ahol csak lehetett meg van nevezve azon kőzet is, amelyben a barlang képződött; 5. ezek után következik a barlang üregeinek rövid leírása; 6. olyan barlangoknál, amelyekben ásatások történtek a kikerült prehistóriai, paleontológiai és anthropológiai anyag röviden meg ismertetve s végül 7. a barlang talaja is tekintetbe vétetett.

Hogy az ilyen hosszadalmas munka elkészítése évekre el ne húzódjon, a Bizottság felkérte Tagtársait, hogy ezt a munkát megbízottakkal megosszák s mindenki, aki valamely barlangvidéket közelebről ismer csekély tiszteletdíj mellett azon csoport ismertetésére vállalkozzék. Örömmel jelenthetjük, hogy erre a munkára több lelkes tagtárs a legnagyobb készséggel vállalkozott, úgy hogy az 1911. év végéig 230 barlang ismertetett meg. Eddig a következő hegyvidékek barlangjai készültek el: a Kis Kárpátok, a Magyar-Morva Határhegység, az Északkeleti Kárpátok, a Krassó-Szörény-Bánáti Középhegység, a Keleti Magyar Középhegység, a Duna balparti Magyar Középhegység, a Duna jobbparti Magyar Középhegység és a Délvidéki Szigethegység barlangjai. A barlangok ismertetésére mostanáig tiszteletdíjakra, térképekre és papírosra összesen 196 kor. 30 fill. ment fel, mely költségeket a Magyarhoni Földtani Társulat adományából fedeztük.

2. Tájékoztató előadások tartása és ismertető cikkek közrebocsátása. A Bizottság az ülések, előadások és ismertetések tárgyában külön határozatot hozott, melynek pontozatai a II. jegyzőkönyvben található;

A bizottsági üléseken a következő előadások kerültek sorra:

1. PÁVAY-VAJNA FERENC: Nehány adat a szohodoli Lucsiabarlang kérdéséhez. 2. KADIĆ OTTOKÁR: Jelentés az aggteleki Baradlabarlangban 1910-ben végzett ásatásokról. 3. MÁRTON LAJOS: Az aggteleki Baradlabarlangban 1910-ben gyűjtött archeológiai anyag ismertetése. 4. VARGHA GYÖRGY: A tengeremelléki Novii-barlang Horvátországban.

A Bizottság ügyeinek és cikkeinek megismertetése a Magyarhoni Földtani Társulat Választmányának beleegyezésével PAPP KÁROLY dr. főtitkár úr szives volt a Földtani Közlönyben állandó rovatot nyitni, melynek címe: „Közlemények a Magyarhoni Földtani Társulat Barlangkutató Bizottságából.” Eddig mindössze 4 füzet jelent meg, melyek a hivatalos jelentéseken, nevezetesen jegyzőkönyvi kivonatokon kívül a következő cikkeket hozták: 1. STRÖMPL GÁBOR: Zemplénmegyei barlangok és sziklaoduk. 6 ábrával. (Föld-

tani Közlöny, XL. köt., p. 565—570.) Budapest, 1910. 2. HILLEBRAND JENŐ: Jelentés a Szeletabarlangban 1909. év nyarán végzett ásatásokról. 5 ábrával. (Földtani Közlöny, XL. köt., p. 645—655.) Budapest, 1910.

A Közlemények kinyomatása és a tiszteletdíjak költségei 71 kor. 71 fil. tesznek ki, mely költségeket a Magyarhoni Földtani Társulat segélyéből fedeztük.

3. Valamelyik kisebb budavidéki barlangnak mintaszerű átkutatása. A Bizottság külső kutatásait valamelyik budavidéki barlang átkutatásával kívánta kezdeni, már azért is, hogy az összes budapesti tagok ezen részt vehessenek és ezen kutatások módszerei fölött valamely általános megállapodáshoz jussanak. A számos budavidéki barlang közül a szépvölgyi Scholtz-barlang választott ilyen mintaszerű átkutatásra. Minthogy azonban e célra a kérelmezett pénzsegélyt mindaddig nem kaptuk a kutatások abbamaradtak.

4. Az aggteleki Baradlabarlang rendszeres kutatásának megkezdése. A Bizottság munkatervének utolsó pontjával a Baradlabarlang átkutatása vétetett. Ebből a célból SIEGMETH KÁROLY elnök és KADIÓ OTTOKÁR dr. előadó 1910. évi április hó 18-án meglátogatták a Baradlát. Ebben a barlangban évek előtt báró NYÁRY JENŐ végzett eredményes ásatásokat miért is úgy az elnök, mint az előadó is e barlang elülső részének felásatását a legmelegebben ajánlották. A Bizottság a Baradlabarlang felásatását magáévá téve az ásatások vezetésével KADIÓ OTTOKÁR dr. előadót bízta meg, aki Aggteleken 1910. évi szeptember hó 5-től október 5-ig ásatott. Az ásatásokon még MÁRTON LAJOS dr. múzeumi őr is részt vett, akit a Magyar Nemzeti Múzeum Archeologiai Osztálya küldött ki. Az ásatások eredményéről a fent említett két kutató külön-külön jelentésben részletesen számolt be. E jelentések teljes terjedelmükben a Közleményekben fognak megjelenni. Az aggteleki Baradlabarlang 1910. évi kutatása összesen 680 kor. 96 fil. került, mely költségeket a Magyar Nemzeti Múzeum Archeologiai Osztályának és a Magyarországi Kárpátgyesület (K. K. O.) adományaiból fedeztük.

A Bizottságnak 1910-ben a tisztikar 3 tagján kívül 4 tiszteleti, 20 rendes és 11 külső, összesen 38 tagja volt.

*

Jelentésünk végsoraihoz érve kellemes kötelességünknek tartjuk, hogy mind azoknak, akik ebben az évben a Bizottság ügyeit bár milyen irányban elősegíteni sziveskedtek, köszönetet mondjunk. Hálás köszönettel tartozunk első sorban a Magyarhoni Földtani Társulat Választmányának jóindulatáért, amellyel bennünket minden alkalommal kitüntetni kegyeskedett. Különös köszönettel tartozunk a Földtani Társulat elnökének, SCHAFARZIK FERENC dr. bányatanácsos, műegy. tanár úrnak, aki a Bizottság megalakulás körül multhatatlan érdemeket szerzett és azóta is ügyünket mindenkor pártfogolta. Különös köszönettel tartozunk a Földtani Társulat főtitkárnak PAPP KÁROLY dr. osztálygeológus úrnak is, aki messzemenő előzékenységgel «Közleményünk» részére a Földtani Közlönyben helyet sziveskedett engedni. Köszönetet mondok továbbá a Földtani Intézet Igazgatóságának azért a nagy szíveségeért, hogy üléseink céljaira az intézeti előadótermet rendelkezésre bocsátotta. Hálás köszönettel tartozunk végre a Magyar Tudományos Akadémiának, a Nemzeti Múzeum Archeologiai Osztályának és a Magyarországi Kárpátgyesületnek (K. K. O.) az anyagi támogatását.

KADIÓ OTTOKÁR dr.,
előadó.

SIEGMETH KÁROLY,
elnök.

A Magyarhoni Földtani Társulat Barlangkutató Bizottságának vagyoni állása 1910-ben.

Mélyen tisztelt Bizottság! Folyó évi január hó 3-án tartott bizottsági ülésen nyert vizsgálói megbízásnak alulírottak eleget tettünk és pedig folyó évi január hó 3-án KADIĆ OTTOKÁR dr. előadó úrnál levő számlákat vizsgáltuk meg, azután pedig folyó évi január 22-én ASCHER ANTAL pénztáros úrnál a pénztárt vizsgáltuk meg s mind a két helyen az elszámolásokat a legnagyobb rendben találtuk.

A végelszámolás a megvizsgáltak után a következő:

Bevétel:

1. A Magyar Tudományos Akadémia adománya	500	K. — f.
2. A Magyarhoni Földtani Társulat adománya	400	" — "
3. A Magyar Nemzeti Múzeum Archeologiai Osztályának adománya	500	" — "
4. A Magyarországi Kárpátgyesület (Keleti Kárpátok Osztálya) adománya	200	" — "
Összesen	1600	K. — f.

Kiadás:

1. Az aggteleki Baradlabarlang kutatása	680	K. 96 f.
2. A «Közlemények» kiadása	71	" 71 "
3. A katalógus összeállítása	196	" 30 "
4. Irodai költségek és kisebb kiadások	21	" 03 "
5. Tiszteletdíj az előadónak	100	" — "
6. Jutalomdíjak gépirásért	10	" — "
7. Jutalomdíjak kiszolgálásáért	20	" — "
	1100	K. — f.
8. Egyenleg mint vagyon, takarékkönyvi betétben elhelyezve	500	" — "
Összesen	1600	K. — f.

Ezen végelszámolást vagyunk bátrak bejelenteni és javasoljuk, hogy a mélyen tisztelt Bizottság KADIĆ OTTOKÁR dr. előadó és ASCHER ANTAL pénztáros uraknak pontos, lelkiismeretes és fárasztó munkájukért jegyzőkönyvi köszönetet szavazni, valamint a felmentvényt 1910 évre megadni méltóztassék.

Ezennel vizsgálói megbízásunknak eleget téve, kérjük a mélyen tisztelt Bizottságot, hogy a felmentvényt részünkre is megadni kegyeskedjék.

Budapest, 1911. évi február hó 1-én.

PÁVAY V. FERENC dr.,
bizottsági tag.

SCHOLTZ PÁL KORNÉL,
bizottsági tag.

A Magyarhoni Földtani Társulat Barlangkutató Bizottságának munkaterve és költségvetése 1911-re.

A Magyarhoni Földtani Társulat Barlangkutató Bizottsága az 1911. évben a következő teendőket tervezi:

1. A magyar korona országai területén előforduló barlangok ismertetése és egy barlangtérkép összeállítása. — 2. Valamelyik budavidéki barlang felásatása. —

3. A szépvölgyi Scholtzbarlang kutatása, és pedig: I. a barlang felfedezésének és történetének megírása, II. a barlang felmérése és végre III. a barlang geomorfologiai viszonyainak tanulmányozása. — 4. A budavidéki többi barlang kutatása. — 5. Az aggteleki Baradlabarlang kutatása, és pedig: I. a barlang elülső részének felásatása, II. a barlang geomorfologiai viszonyainak tanulmányozása. — 6. A szilicei fensík barlangjainak kutatása.

Az itt felsorolt teendők előreláthatólag a következő költségeket fogják igényelni:

1. A katalogus és térkép összeállítása	200 K.
2. A budavidéki barlang felásatása	500 „
3. A Scholtzbarlang kutatása	200 „
4. A budavidéki barlangok kutatása	300 „
5. A Baradlabarlang kutatása	2000 „
6. A szilicei fensík barlangjainak kutatása	300 „
7. Tiszteletdíjak, diapozitívok és fényképek készítése, irodai cikkek és előre nem látható költségek	500 „
Összesen	4000 K.

A szükséges költségek beszerzése a Földtani Társulat Választmánya a következő tudományos intézményeknél és hatóságoknál fog lépéseket tenni:

1. Földtani Társulat	500 K.
2. Budapest Székesfőváros Tanácsa	500 „
3. Pest Vármegye Törvényhatósága	500 „
4. Magyar Tudományos Akadémia	500 „
5. Nemzeti Múzeum Régiségi Osztálya	500 „
6. Nemzeti Múzeum Néprajzi Osztálya	500 „
7. Gömör Vármegye Törvényhatósága	500 „
	3500 K.
1910. évi maradék	500 „
Összesen	4000 K.

KADIC OTTOKÁR dr.,
előadó.

SIEGMETH KÁROLY,
elnök.